

**VÄGEN MOT
EN GRÖNARE
FRAMTID**

Arbetshästen drevs av havre. Men under de senaste 120 åren har bensin och diesel fått världen att rulla. Resor till länder långt borta, varor som fraktas, maskiner som ska producera – utan bensin och diesel hade det varit omöjligt. Det fossila bränslet har varit avgörande för den industriella utvecklingen. Samtidigt vet vi att det är en återvändsgränd. Vi måste hitta nya lösningar. Och det finns alternativ. Därför arbetar OK Värmland aktivt för att få hjulen att rulla grönt.

ALLTID FÖRST MED DET SENASTE

Miljötänkandet på drivmedelssidan börjar redan 1956 då OK medvetet tog in lågsvavlig eldningsolja i sortimentet. Årligt talat var det inte av miljöhänsyn, ingen visste vad växthuseffekten var på den tiden, berättar VD Hans Ferner.

– Snarare ville vi ge kunderna en eldningsolja som var trevligare att handskas med. Den högsvavliga oljan gav nämligen ifrån sig en frän och obehaglig lukt.

Klient motstånd

Att OK var först med att erbjuda en bensin med sänkt blyvärde berodde däremot på miljöaspekten. Efter det har OK steg för steg gått i bräsch för borttagningen av det miljöskadliga ämnet ända tills kunderna fick möjligheten att tanka helt blyfritt i mitten av 90-talet.

– Vi var också först med att 1991 sälja diesel i miljöklass 1. Nästa steg var biodiesel, en miljömässigt bättre diesel som är uppblandad med 5 procent RME (rapsmetylester).

I ett skogsland som Värmland går bensindrivna småmaskiner som motorsågar och röjsågar varma. Utan en katalysator släpper

de ut en mängd hälsofarliga ämnen som är skadliga för människors hälsa. Därför arbetade OK hårt med att erbjuda en bensin där de skadliga ämnena var borttagna.

– Vi blev faktiskt en av de första även där. Det är förstås bra att vi ligger i täten, men ibland har jag faktiskt förvånats över att konkurrenterna bjuder så lite motstånd på det här området, säger Hans Ferner.

Först in i framtiden

I linje med detta erbjöd OK Rondellen på Våxnäs i Karlstad redan 1994 sina kunder att tanka E85, en bensin blandad med etanol. Här låg OK långt före konkurrerande bensinstationer som inte agerade förrän lagen tvingade dem. Några år senare hade hela sju OK-mackar i Värmland pumpar med E85.

Men utvecklingen stannar inte där. I slutet av mars 2009 blir OKQ8 Rondellen första macken i Värmland som erbjuder biogas. Och samtidigt som den här årsredovisningen börjar ta form förs diskussioner med Fortum om att sätta upp en elstolpe på Bergvik Köpcenter i Karlstad.

– Det är inget vi kan garantera. Men kommer möjligheten så blir vi gärna först i Värmland när det gäller att erbjuda el till elbilar.

Visste du att OK Värmland är en pionjär och trendsättare med nationell status när det gäller drivmedel. Ett skäl är att OK Värmland inte äger några egna oljekällor eller raffinaderier. Därför har man inget skäl att framhålla oljan framför andra drivmedel. Fast det är inte hela sanningen. Miljöfrågan är också en viktig aspekt.

OLJAN FORMADE VÄRLDEN. MEN VAD BLIR NÄSTA STEG?

Det hela började med en man som hette Edwin Drake. Edwin kom till Oil Creek i Pennsylvania 1859. I augusti samma år upptäckte han sin första oljekälla. Dagen efter pumpande han upp 25 fat råolja och oljeindustrin var född.

Bensin och diesel görs av råolja. De här drivmedlen är en viktig orsak till vårt lands utveckling. I början av 1900-talet var Sverige ett utpräglat jordbrukslandskap men bara några decennier senare var industrialiseringen genomförd. Urbanisering, mekanisering och motorisering förändrade samhället på några få år.

El populärt bland kvinnor

I början konkurrerade ångdrift, eldrift och bensin om herraväldet. Först försvann ångmotorn som krävde mycket underhåll och rengöring.

Bensinmotorer började man tillverka på 1860-talet. En av de allra tidigaste var Otto-motorn, som tyskarna Daimler och Benz an-

vände till de första kommersiella bilsbilarna. Den första fungerande elbilen kom 1891 och konstruerades av amerikanen William Morrison. Bilen var framför allt populär bland kvinnor. De gillade elbilen eftersom den var tyst, ren, utsläppsfri och lättstartad. Så visst kan man undra hur världen sett ut om vi lyssnat lite mer på kvinnorna på den tiden?

Män gillar vrålåk

Männen ansåg att det var mer spännande med de bullrande bensinmotorerna. Den vrålände motorn gav status åt ägaren och symboliserade framgång och prestige. Bensinmotorn var också snabbare och gynnade tävlingsåkande. Dessutom var bensinen billig och utbyggnaden av mackar gick fort. Nackdelarna med elbilen var att den inte tog sig så långt innan den var tvungen att laddas.

Så de bensindrivna vrålåken gick segrande ur striden. Men idag är elbilen på väg tillbaka. Och kanske har även män lärt sig att uppskatta tysta och utsläppsfria fordon?

Titta runt omkring dig. Föreställ dig sedan hur det skulle sett ut om vi inte hittat olja och lärt oss att förädla den till sånt som smörjmedel, plast och drivmedel.

VAD SKA VI HA I TANKEN?

Världens alla forskare arbetar hårt för att hitta en miljövänlig och ekonomiskt hållbar ersättare till bensin och diesel. Redan nu finns också en uppsjö av tänkbara drivmedel som du som OK-kund kommer att möta i framtiden.

Etanol, raps och palmolja är drivmedel som är växthusneutrala. Det innebär att de suger upp lika mycket koldioxid som de släpper ut. Men de här drivmedlen ifrågasätts ändå, av etiska skäl. Är det till exempel rätt att göra etanol istället för mat av vetet, när stora delar av jordens befolkning svälter?

Alternativen är flera

En satsning i denna riktning riskerar också att leda till en ökad skövling av skog och exploatering av de fattigas marker. Ändå tror många att den här typen av drivmedel kommer för att stanna, dock i mindre skala. Metanol framställs av skogsråvara och är också klimatneutralt. Det kan vara ett bra komplement för oss som bor i skogrika områden men kan endast lösa en liten del

av det globala behovet. Dessutom skulle skogen snabbt bli en bristvara om vi använde metanol i större mängd.

Vårt stalltips är el

Dagens miljöbilar bör nog ses som en försöksgeneration för att etablera begreppet miljöbil. Många anser ändå att elbilen har framtiden för sig. El som kan framställas med hjälp av sol, vind och vatten är en evig och förnybar energiform. Tillsammans med en liten andel biogas framstår elen som det enda långsiktigt hållbara lösningen.

Andra generationens miljöbilar är elhybrider. Bilen tankas och körs med bensin eller dieselbränsle men har också ett högeffektivt batteri och en elmotor som hjälper till vid accelerationer och stadskörning.

Plug-In-bilar är en sorts elhybridfordon som man laddar från ett 220-voltsuttag. Bilen har också en vanlig bensin- eller dieselmotor som kan ta vid under längre resor. Den rena elbilen slår antagligen först igenom som en stadsbil.

Tänk dig en massa tankbilar uppradade kofångare mot kofångare från Karlstad ända till Arboga. Innehållet i dessa tankbilar motsvarar all den bensin vi förbrukar i Värmland under ett år.

VAD ÄR VAD I DEN ALTERNATIVA DRIVMEDELSDJUNGEN?

E85

Innehåller 85 procent etanol och 15 procent bensin. Utvinns ur grödor och biomassa och är därför förnybar. Anses vara mindre miljökadlig än bensin och dieselloja. Kritiken handlar bland annat om att grödor används som bränsle istället för mat trots att människor på jorden svälter.

Biogas

Förnybart drivmedel som huvudsakligen består av metan. Metan är en naturgas som exempelvis framställs genom rötning av slam från reningsverk, avfall från livsmedelsindustri och sorterat hushållsavfall.

Bränsleceller

Är ett slags batteri som omvandlar kemiskt bunden energi till elström. Utsläppen består av luft och vatten. Bränsleceller för fordon utvecklas i första hand för att tankas med vätgas eller metanol.

Vätgas

Framställs av naturgas, biogas, biomassa eller genom elektrolys av vatten. Vätgas kan

användas som bränsle i bränsleceller eller gasmotorer. Utsläppen består av luft och vatten. Problemet med vätgasmotorer är att hantera gasen och kontrollera förbränningen.

EI

EI kan vara ett rent och miljövänligt drivmedel om elen kommer från förnybara källor som vind och vatten. Problemet med eldrivna bilar är att de än så länge inte kommer så långt på en laddning. Dessutom saknas än så länge kapacitet för att skapa el till hela världens bilpark.

Naturgas

Ett fossilt drivmedel som mest består av metan. Naturgas hämtas upp ur berggrunden från olje- och gasfickor.

Biodiesel

Diesel uppblandad med RME som betyder rapsmetylester och framställs genom omförestring av rapsolja.

Även om elbilen har framtiden för sig har den svagheter. Ett laddat batteri tar en personbil 5–8 mil, sedan måste batteriet laddas igen. För tunga transporter gäller så klart ännu kortare sträckor.

OK Värmland är en av de fristående OK-föreningar som till 100 procent ägs av sina kunder. För OK Värmlands del innebär det 74.781 värmlänningar. Föreningen äger 28 bensinstationer och ligger ständigt i frontlinjen med fokusering på att ytterligare förbättra och förstärka det bilistiska. Genom att bli medlem är du med och påverkar besluten. Du får återbäring på det du handlar och bonus på villaolja, pellets och fast telefoni. Massor av spännande rabatter får du på köpet!

**Välkommen till
en rejäl mack!**

OK Värmland